

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

№ 434 від 06 вересня 2000 року

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
26 вересня 2000 року
за № 659/4880

**Про затвердження Положення про класного керівника
навчального закладу системи загальної середньої освіти**

(Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 489 від 29.06.2006)

Відповідно до Законів України "Про освіту", "Про професійно-технічну освіту", "Про загальну середню освіту", "Про позашкільну освіту" і Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого Указом Президента України від 7 червня 2000 р. N 773/2000, наказую:

1. Затвердити Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти (додається).
2. Визнати таким, що втратило чинність, Тимчасове положення про класного керівника середнього закладу освіти, затверджене наказом Міністерства освіти України 01.07.97 № 239 і зареєстроване в Міністерстві юстиції України 26.08.97 за № 337/2141.
3. Міністру освіти Автономної Республіки Крим, начальникам управлінь освіти обласних, Київської і Севастопольської міських держадміністрацій довести Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти до відома керівників навчальних закладів.
4. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника міністра Огнев'юка В.О.

Міністр В.Г.Кремень

Затверджено
Наказ Міністерства освіти
і науки України
06.09.2000 № 434
Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
26 вересня 2000 року
за № 659/4880

**Положення
про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти**

1. Загальні положення

1.1. Це положення регламентує діяльність класного керівника загальноосвітнього, професійно-технічного навчального закладу (далі - класний керівник).

1.2. Класний керівник - це педагогічний працівник, який здійснює педагогічну діяльність з колективом учнів класу, навчальної групи професійно-технічного навчального закладу, окремими учнями, їх батьками, організацію і проведення позаурочної та культурно-масової роботи, сприяє взаємодії учасників навчально-виховного процесу в створенні належних умов для виконання завдань навчання і виховання, самореалізації та розвитку учнів (вихованців), їх соціального захисту.

1.3. Класний керівник у визначенні змісту роботи керується Конституцією України, Конвенцією ООН про права дитини, Законами України "Про освіту", "Про загальну середню освіту", "Про позашкільну освіту", "Про професійно-технічну освіту", іншими законодавчими і нормативно-правовими актами України, а також цим Положенням.

1.4. Класний керівник здійснює свою діяльність відповідно до основних завдань загальної середньої освіти, спрямованих на:

- виховання громадянина України;
- формування особистості учня (вихованця), його наукового світогляду, розвитку його здібностей і обдаровань;

- виконання вимог Державного стандарту загальної середньої освіти та професійно-технічної освіти, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2000 № 1717 "Про перехід загальноосвітніх навчальних закладів на новий зміст, структуру і 12-річний термін навчання" та постановою Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 № 1135 "Про затвердження Державного стандарту професійно-технічної освіти", підготовку учнів (вихованців) до подальшої освіти і трудової діяльності; (Абзац четвертий пункту 1.4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 489 від 29.06.2006)
- виховання в учнів (вихованців) поваги до Конституції України, державних символів України, почуття власної гідності, свідомого ставлення до обов'язків, прав і свобод людини і громадянина, відповідальності перед законом за свої дії;
- реалізацію права учнів (вихованців) на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів (вихованців);
- формування екологічної культури особистості, набуття знань і досвіду розв'язання екологічних проблем, залучення до практичної природоохоронної роботи. (Пункт 1.4 доповнено абзацом дев'ятим згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 489 від 29.06.2006)

2. Організація діяльності класного керівника

2.1. Обов'язки класного керівника покладаються на педагогічного працівника навчального закладу системи загальної середньої освіти, який має педагогічну освіту або відповідну професійну освіту та професійно-педагогічну підготовку, здійснює педагогічну діяльність, фізичний та психічний стан здоров'я якого дозволяє виконувати ці обов'язки. (Пункт 2.1 в редакції Наказу Міністерства освіти і науки № 489 від 29.06.2006)

2.2. Обов'язки класного керівника покладаються директором навчального закладу на педагогічного працівника або на досвідченого майстра виробничого навчання, за його згодою, і не можуть бути припинені до закінчення навчального року. У виняткових випадках з метою дотримання прав та інтересів учнів (вихованців) та їх батьків зміна класного керівника може бути здійснена протягом навчального року. (Пункт 2.2 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 489 від 29.06.2006)

2.3. На класного керівника покладається керівництво одним класом, навчальною групою.

У початкових класах класне керівництво здійснює вчитель початкових класів.

У професійно-технічному навчальному закладі класне керівництво здійснюється в навчальних групах, учні (вихованці) яких під час навчання здобувають повну загальну середню освіту або навчаються на основі базової загальної середньої освіти без отримання повної.

Функціональні обов'язки класного керівника розробляються відповідно до цього Положення з урахуванням типу закладу та завдань навчально-виховного, навчально-виробничого процесів і затверджуються директором навчального закладу. (Абзац четвертий пункту 2.3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 489 від 29.06.2006)

2.4. Класний керівник як організатор учнівського колективу: (Абзац перший пункту 2.4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 489 від 29.06.2006)

- сприяє забезпеченню умов для засвоєння учнями (вихованцями) рівня та обсягу освіти, а також розвитку їх здібностей;

- створює умови для організації змістовного дозвілля, у тому числі організовує та проводить відвідування музеїв, театрів, виставок, екскурсій, заходи з охорони природи; відповідає за профілактику бездоглядності, правопорушень, планує та проводить відповідні заходи (особливо для учнів з числа незахищеної та пільгової категорії населення); (Абзац третій пункту 2.4 в редакції Наказу Міністерства освіти і науки № 489 від 29.06.2006)

- сприяє підготовці учнів (вихованців) до самостійного життя в дусі взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами;

- проводить виховну роботу з урахуванням вікових та індивідуально-психологічних особливостей учнів (вихованців), їх нахилів, інтересів, задатків, готовності до певних видів діяльності, а також рівня сформованості учнівського колективу;

- співпрацює з вчителями, викладачами, майстрами виробничого навчання, психологом, медичними працівниками, органами учнівського самоврядування, батьками та іншими учасниками навчально-виховного процесу з виконання завдань навчання та виховання в учнівському колективі (групі), соціального захисту учнів (вихованців). (Абзац шостий пункту 2.4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 489 від 29.06.2006)

Класний керівник професійно-технічного навчального закладу спрямовує роботу батьківського колективу навчальної групи та органів учнівського самоврядування на покращення навчання та виховання учнів. (Пункт 2.4 доповнено абзацом згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 489 від 29.06.2006)

Класний керівник професійно-технічного навчального закладу спільно з майстром виробничого навчання навчальної групи: (Пункт 2.4 доповнено абзацом згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 489 від 29.06.2006)

- систематично аналізує рівень навчальних досягнень та поведінку учнів, організовує навчальну допомогу; (Пункт 2.4 доповнено абзацом згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 489 від 29.06.2006)

- створює в навчальній групі необхідні умови для оволодіння професією, творчого відношення до праці, для засвоєння передових, прогресивних методів та прийомів роботи; (Пункт 2.4 доповнено абзацом згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 489 від 29.06.2006)

- проводить тематичні класні години, що спрямовані на виховання моральних цінностей, зацікавленості у питанні належності до обраної професії; (Пункт 2.4 доповнено абзацом згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 489 від 29.06.2006)

- забезпечує дотримання в навчальній групі встановленого порядку та дисципліни; (Пункт 2.4 доповнено абзацом згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 489 від 29.06.2006)

- проводить цілеспрямовану індивідуальну роботу з учнями групи; (Пункт 2.4 доповнено абзацом згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 489 від 29.06.2006)

- здійснює заходи щодо професійно-орієнтаційної роботи учнів шкіл; (Пункт 2.4 доповнено абзацом згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 489 від 29.06.2006)

- заохочує учнів до занять в гуртках художньої і технічної творчості, предметних гуртках та спортивних секціях; (Пункт 2.4 доповнено абзацом згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 489 від 29.06.2006)

- залучає учнів до участі в конкурсах професійної майстерності, олімпіадах з навчальних предметів. (Пункт 2.4 доповнено абзацом згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 489 від 29.06.2006)

2.5. Класний керівник має право на:

- відвідування уроків, занять із теоретичного та виробничого навчання, виробничої практики та позакласних заходів, семестрових, річних атестацій та заліків у закріпленому класі (групі), бути присутнім на заходах, що проводять для учнів (вихованців) навчальні, культурно-просвітні заклади, інші юридичні або фізичні особи; (Абзац другий пункту 2.5 в редакції Наказу Міністерства освіти і науки № 489 від 29.06.2006)

- внесення пропозицій на розгляд адміністрації навчального закладу та педагогічної ради про моральне та матеріальне заохочення учнів (вихованців);

- ініціювання розгляду адміністрацією навчального закладу питань соціального захисту учнів (вихованців);

- внесення пропозицій на розгляд батьківських зборів класу (групи) щодо матеріального забезпечення організації та проведення позаурочних заходів у порядку, визначеному законодавством;

- відвідування учнів (вихованців) за місцем їх проживання або в гуртожитку професійно-технічного навчального закладу (за згодою батьків, опікунів, піклувальників), вивчення умов їх побуту та виховання, а також виходити з пропозиціями на педагогічних зборах щодо притягнення до відповідальності батьків, які ведуть аморальний спосіб життя, грубо поводяться зі своїми дітьми, завдають їм моральної та фізичної шкоди; (Абзац шостий пункту 2.5 в редакції Наказу Міністерства освіти і науки № 489 від 29.06.2006)

- вибір форми підвищення педагогічної кваліфікації з проблем виховання;

- вияв соціально-педагогічної ініціативи, вибір форм, методів, засобів роботи з учнями (вихованцями);
- захист професійної честі, гідності відповідно до чинного законодавства;
- матеріальне заохочення за досягнення вагомих результатів у виконанні покладених на нього завдань.

2.6. Класний керівник зобов'язаний:

- вибирати адекватні засоби реалізації завдань навчання, виховання і розвитку учнів (вихованців);
- здійснювати педагогічний контроль за дотриманням учнями (вихованцями) статуту і Правил внутрішнього трудового розпорядку навчального закладу, інших документів, що регламентують організацію навчально-виховного процесу;
- інформувати про стан виховного процесу в класі та рівень успішності учнів (вихованців) педагогічну раду, адміністрацію навчального закладу, батьків;
- дотримуватись педагогічної етики, поважати гідність учня (вихованця), захищати його від будь-яких форм фізичного, психічного насильства; своєю діяльністю стверджувати повагу до принципів загальнолюдської моралі;
- пропагувати здоровий спосіб життя;
- постійно підвищувати професійний рівень, педагогічну майстерність, загальну культуру;
- вести документацію, пов'язану з виконанням повноважень класного керівника (класні журнали, особові справи, плани роботи тощо);
- регулярно готувати і проводити батьківські збори, збори учнівського активу класу (групи) (не менше 2 разів на семестр) та збори органів учнівського самоврядування. (Пункт 2.6 доповнено абзацом згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 489 від 29.06.2006)

2.7. Класний керівник складає план роботи з учнівським колективом у формі, визначеній адміністрацією навчального закладу. (Пункт 2.7 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 489 від 29.06.2006)

2.8. Класний керівник підзвітний у своїй роботі директору навчального закладу, а у вирішенні питань організації навчально-виховного процесу безпосередньо підпорядкований заступнику директора з навчально-виховної роботи.

2.9. Класний керівник може бути заохочений (відзначений) за досягнення високих результатів у виховній роботі з учнями (вихованцями). Форми і види заохочення регулюються законодавством України.

Начальник головного управління
нормативного забезпечення та
взаємодії з регіонами

Я.П. Корнієнко